

נקודה למחשבה

מחשבה אקטואלית
מפרשת השבוע

פרשת ויגש

אז
מה כואב לז?
שהוא לא יכול לממש
את הערבות או העובדה
שאביו יצטער?

כותב הישפת-אמת' בפרשתנו:
רק די"ל שידע יהודה כיון שנתערב על
בנימין סימן הוא שבידו להביאו לאביו
בודאי.

ברגע שיהודה הפך
להיות מעורב בענין, ברגע
שהוא הפך להיות חלק
מהסיפור, היה ברור לו שהוא
מסוגל לעשות שינוי. כשאדם
מרגיש אחריות אישית, כשאדם
חש שהוא בעצמו כבר חלק
מהענין, לא צופה מהצד אלא
שותף פעיל ברמה כזו שכל
תוצאה תשנה לו בעצמו, הוא יכול
לעשות הכל.

כשיהודה אמר ליוסף שהוא ערב הוא לא התכוון
להציג זאת כחלק מהטיעונים שלו. הוא לא ביקש מיוסף
להתחשב בגלל שיש לו מעורבות אישית בעניינו של
יהודה. הפוך. הוא הודיע ליוסף שהוא בטוח בכוחו לחולל
שינוי. הוא הצהיר בקול גדול: אני ערב משמע אני מעורב.
ואם אני מעורב, אני יכול לעשות את זה. אין לי ספק בכלל.

כך כותב מדרש תנחומא על פסוק זה: **בְּשַׁעָה
שֶׁבִקֵּשׁ הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְתַן אֶת הַתּוֹרָה לְיִשְׂרָאֵל, אָמַר
לְהֵם: תִּקְבְּלוּ תוֹרָתִי. אָמְרוּ לוֹ: הֵן. אָמַר לְהֵם תְּנוּ לִי עֶרֶב
שֶׁתִּקְיָמוּ אוֹתָהּ. אָמְרוּ לוֹ: אֲבָרְהֵם יִצְחָק וְיַעֲקֹב יִהְיוּ עֶרְבִים.
אָמַר לְהֵן. אֲבוֹתֵיכֶם הֵן בְּעֶצְמָם צְרִיכִים עֶרְבִים... אָמְרוּ לוֹ:**

לא ליד הילדים

פרשת ויגש פותחת בנאומו של יהודה. בסוף
הפרשה הקודמת, פרשת מקץ, יוסף דרש להשאיר אצלו
את בנימין. כעת, יהודה ניגש לטפל בעניינים.

נאומו נרגש. הוא חוזר על הסיפור כולו באזני יוסף.
הוא מזכיר את השיחות שהם ניהלו בעבר ואת דאגתו של
יעקב אביו מטרגדיה נוספת שתפקוד את משפחתו.

לסיום, יהודה מדגיש את חלקו באירוע: **כִּי עֲבָדְךָ
עָרַב אֶת הַנְּעָר מֵעַם אָבִי לְאֹמֶר אִם לֹא אָבִיאֲנֹו אֵלֶיךָ
וְחֻטְאֲתִי לְאָבִי כָּל הַיָּמִים
(בראשית, מד, לב):**

אני ערב בסיפור הזה.
אני התחייבתי לאביו. אני קשור
בקשר חזק לענין. לא יכול
לותר.

לאחר אמירה זו יהודה
מציע את ההצעה הבאה: **וְעַתָּה
יֵשֶׁב נָא עִבְדְּךָ תַּחַת הַנְּעָר עִבְד
לְאֹדְנִי וְהַנְּעָר יַעַל עִם אָחִיו:**

עזוב אותך מבנימין, אומר יהודה למשנה למלך מצרים. תן
לי להישאר כאן. אני אהיה עבד. שחרר את בנימין לאביו.

מדוע?

**כִּי אֵיךְ אֶעֱלֶה אֶל אָבִי וְהַנְּעָר אֵינְנוּ אִתִּי פֶן אֲרָאָה
כְּרַע אֲשֶׁר יִמְצָא אֶת אָבִי: לא מסוגל לראות את אבא שלי
במצב כזה. לא יכול לחזור ולראות את תגובתו של אביו
אם בנימין לא ישוב אליו בריא ושלם.**

בואו נתמקד. מהי טענתו של יהודה?

בתחילה הוא טוען שהוא לא יכול לחזור בלי בנימין
כי הוא ערב לו. אך שני-משפטים אחר כך הוא מסביר
שזהו בכלל צורך אישי. הוא לא יכול לראות את הרע
אשר ימצא את אביו.

בנינו יהיו ערבים שלנו. מיד קבלן הקדוש ברוך הוא ונתן את התורה לישראל, שנאמר: מפני עוללים ויונקים יסדת עז.

מי יכול להיות 'ערבי' על מנת שנקבל את התורה? באבות הקדושים לא היה די. עם ישראל היה זקוק למישהו שיבטא את המעורבות האישית. מישהו שעצם קיומו יגרום לכך שקיום התורה והמצוות ימשיך ויתקיים.

היחידים שיכולים היו לשמש כערבים היו הילדים. דור העתיד.

מדוע? נאמרו בכך הסברים שונים. השבוע נצעד בדרך המתאימה לרעיון אותו אנו לומדים.

מכירים את הביטוי: 'לא ליד הילדים?' הרבה פעמים אנו עושים משהו שהמצפון שלנו לא לגמרי רגוע איתו. אנו מסוגלים לבצע פעולות שלא היינו רוצים שהילדים שלנו יעשו. אבל, לא ליד הילדים. לעולם לא נעניק לילדנו גישה חופשית לתכנים שאינם ראויים. לעולם לא נחשוף את ילדנו לעולמות בעייתיים ופסולים. גם אם לעצמנו אנו עלולים לותר לפעמים, להיכנע לפיתויים ולרצונות רגועים, על הילדים שלנו נשמור ככל יכולתנו. נדאג שהם לכל הפחות ילכו בדרך הטובה והסלולה, בלי לסטות ימין או שמאל.

מדוע? כי על הילדים אנו מרגישים אחראים במאה אחוז. אנו חשים כי הצלחתם ועתידם תלויים בהחלטות שאנו נקבל. זו הסיבה שאנו כל כך זהירים בכל החלטה. ה'ערבות' שאנו חשים כלפיהם. ה'מעורבות', התחושה שהצלחתם הצלחתינו והתעלותם התעלותנו גורמת לנו לעשות הכל למענם, בצורה הטובה ביותר.

'בנינו ערבים בעדינו' כי הם הערובה לכך שתמיד ננסה להבין טוב יותר את רצון ה'. הם הערובה לכך שגם אם יצרנו הרע מצליח לגרום לנו לסטות מדרך הישר, תמיד נרצה לחזור לדרך הנכונה, בשביל הילדים.

הפיקדונות שקיבלנו, הילדים

שאלוקים חנן אותנו בהם, מהווים עדות לכך שאנו מסוגלים לעשות זאת נכון. אם אלוקים שם אותנו בפוזיציה המשפיעה והכל-כך חשובה הזו, סימן שהוא מאמין שאנו האנשים הנכונים במקום הנכון. יש לנו את הכח ויש לנו את היכולת.

כמו יהודה שעומד מול יוסף ומכריז: אני ערב, אני מעורב, אני מסוגל! כך גם אנו עומדים מול כל אתגר שניצב לפתחנו ומכריזים בכל גדול: אם אני מעורב, אם אני קשור לסיפור, אם אני נמצא בתמונה, אות הוא כי אני יכול לבצע את המשימה על הצד הטוב ביותר. אם אלוקים מאמין בי, גם אני מאמין בעצמי.

בכל בוקר, מיד כשאנו קמים, עוד לפני נטילת הידיים, אנו אומרים שתיים-עשרה מילים: **מודה אני לפניך, מלך חי וקים, שהחזרת בי נשמתו כחמלה, רבה אמונתך.** אלו מילות הפתיחה לבוקר חדש. שתי המילים האחרונות, 'רבה-אמונתך', מזכירות לנו על-הבוקר את המסר הכל-כך מרומם הזה. אם אלוקים החזיר אותך לעולם הבוקר, משמע הוא מאמין בך. הוא מאמין בך בגדול. הקדוש ברוך הוא משוכנע שאתה יכול לעשות היום את מה שמעולם לא עשית. לגדול, להתרומם ולהתעלות. אם אתה מעורב, סימן שאתה מסוגל!

המסר הזה צריך ללוות אותנו כל יום, כל היום.

בפני כל אתגר, לפני כל התמודדות, ניזכר ונדע. כן, אנחנו יכולים. אם אלוקים העמיד אותנו בניסיון הזה ודאי שיש לנו את הכח להתמודד ולצאת ממנו מחושלים וחזקים. אנחנו צריכים רק לרצות.

בהצלחה!

אתר 'נקודה למחשבה • הגות ומחשבה יהודית' | רוצים להעיר? להאיר? מוזמנים לפנות בטלפון: 054-849-6992 | nekudalemachshava.co.il